

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВІТОЛЬДА
ПЛЕЦЬКОГО В М. ОСВЕНЦІМ (ПОЛЬЩА)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ У СЛУПСЬКУ (ПОЛЬЩА)**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
II Міжнародної науково-практичної конференції**

**Мукачево
12-13 травня 2022 року**

УДК [005.332.2:001:378]:339.92(477:4)(043.2)

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 18 від «10» травня 2022 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції (12-13 травня 2022 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2022. 495 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти індивідуальної траєкторії професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, туризму, розвитку індустрії гостинності та збереження історико-культурної спадщини, тенденції розвитку сучасного суспільно-політичного та культурно-мистецького простору.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – провідний фахівець ВНТД.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

ЛЕНДЕСЛ К., ЛЕНДЕСЛ В., ТОВКАНЕЦЬ Г.В. Патріотичне виховання як умова формування національної свідомості молодших школярів	109
ЛІБАК Н. А. Вплив педагогічної практики на формування компетентностей майбутнього вчителя української мови та літератури	111
ЛУГОШ І.М., ЛІБА О.М. Розвиток логічного мислення молодших школярів на уроках математики: проблеми та перспективи	113
МАРГІТИЧ К. Є. Концепція двомовної школи для закарпатської місцевості з етнічно мішаним складом населення	114
МАРГІТИЧ Е.В., КУШНІР І.І. Загальні аспекти Всеукраїнського науково-педагогічного проєкту «Інтелект України»	116
МАРГІТИЧ Т. Formation of english communicative competence of senior school learners with the use of educational projects	118
МЕДВІДЬ Т. О. Виховне значення творів М. Лисенка для учнів початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів	120
МИКУЛІНА А. К. Роль педагогічної етики у формуванні вихователя дошкільного закладу	122
МИКУЛІНА А. К., ТИЧКА М. В. Особливості навчання аплікації дітей старшого дошкільного віку	124
МИХАЙЛОВА К.В., ВОЛОШИН Н.П. Народний фольклор – важливий засіб екологічного виховання дошкільників	126
МИХАЙЛОВИЧ К. А. Концепція інклюзивної школи в Угорщині	128
МОЛНАР-ЧАТЛОШ А. О. Законодавче регулювання інклюзивної освіти в Угорщині	129
МОЛНАР Т.І. аксіологічні аспекти професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів	131
МОЛНАР Т.І., ЛЕДНЕЙ В.Е. Алгоритм діяльності вчителя під час організації формувального оцінювання	134
МОЛНАР Т.І., СУХОДОЛЬСЬКА Ю.М. Сертифікація вчителів початкових класів як форма оцінювання фахових компетентностей	136
МОРОЗ Ф.В. Розвиток сили та формування силових навичок	138
МОЧАН Т. М. Підготовка вчителя початкової школи до використання інформаційно-комунікаційних технологій на уроках математики	140
ОСТОЛОШ Г.І., КОБАЛЬ В.І. Управління закладами освіти в територіальній громаді	142
ОСТРОВСЬКИЙ О. О., КОБАЛЬ В. І. Організаційно-педагогічні умови формування міжкультурної компетентності майбутніх учителів української мови і літератури	143
ПИНЗЕНИК О. М. Реалізація компетентнісного підходу у процесі фахової підготовки педагога	145
PALLAY KATALIN. The roles of push-pull factors in student mobility	147
ПОПОВИЧ О.М., БАТИН Т.М. Предметно-розвивальне середовище як засіб розвитку комунікативних навичок у дошкільників	148
ПОПОВИЧ Я. В., ЛАЛАК Н. В. Моделювання уроку в сучасній початковій школі	150
ПОХАНІЧ ЯН. Уплив рівня освіти на євроскептичні настрої у словацькому суспільстві	152
ПРОДАН Н.В. Формування цифрових компетентностей керівників закладів освіти: обґрунтування проблеми	154
ПРОКОП М. В., ХОМА О. М. Формування лексичної компетентності на уроках української мови в адаптаційний період	156
РЕНДЗЕЙ В.М., ТОВКАНЕЦЬ Г.В. Дидактична гра в освітньому процесі початкової школи	157

З огляду на це, основними завданнями формування та функціонування спроможної освітньої мережі є:

– забезпечення доступності якісної освіти для всіх громадян незалежно від національності, статі, соціального походження та майнового стану, ставлення до релігії, місця проживання і стану здоров'я;

– забезпечення системності та безперервності надання освітніх послуг (дошкільна, загальна середня та позашкільна освіта);

– ефективне використання ресурсів (кадрових, інфраструктурних, фінансових, матеріально-технічних тощо) [1].

З положень Закону «Про освіту» [2] випливає, що громада повністю відповідає на надання освітніх послуг на своїй території. Щоб процес надання цих послуг був ефективним, треба поставити перед собою ціль, досягнути яку прагнутиме рада громади. Стратегічний план розвитку освіти в громаді – це один з основних документів, який треба розробити відразу після створення адміністративних структур громади.

Література

1. Стратегія розвитку освіти в громаді : практичний poradnik. Войцех Мархлевські, Олег Процак. К., 2018. 56 с.

2. Закон України «Про освіту». *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2017, № 38-39, ст.380.
URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

УДК: 378.147:37.015.31–051:80

ОСТРОВСЬКИЙ О. О.

Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II,
Мукачівський державний університет

КОБАЛЬ В. І.

Мукачівський державний університет

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ

Значна частина регіонів України є історично багатонаціональними, а отже і в ЗВО та ЗЗСО, які знаходяться на таких територіях, утворюється міжкультурне середовище. Більшість навчальних програм, підручників, інша навчально-методична література, на основі якої вчителі здійснюють освітній процес в ЗЗСО, не враховують міжкультурність середовища в якому вони функціонують. У той же час, основною метою міжкультурної освіти в країнах Європейського Союзу, до якого Україна прагне вступити, є виховання особистості, вільної від негативних етнокультурних стереотипів, яка володіє розвиненим почуттям розуміння й поваги до інших культур, умінням жити в мирі й злагоді з людьми різних національностей, етносів і віросповідань, готовою до творчої діяльності в міжкультурному середовищі [1; 2]

Під педагогічними умовами підготовки майбутніх учителів української мови і літератури в педагогічних ЗВО до інноваційної освітньої діяльності (ІОД) в міжкультурному освітньому середовищі будемо розуміти сукупність обставин об'єктивного та суб'єктивного характеру, які прискорюють процес досягнення

мети: формування ціннісно-мотиваційного, когнітивного та операційно-діяльнісного компонентів такої готовності.

Одним із різновидів педагогічних умов є «організаційно-педагогічні умови», які залежать від особливостей організації освітнього процесу. У контексті проблеми дослідження під організаційно-педагогічними умовами будемо розуміти – взаємозв'язані обставини і способи організації процесу підготовки майбутніх учителів української мови і літератури до ІОД в міжкультурному освітньому середовищі, що є результатом цілеспрямованого відбору, конструювання й оновлення змісту, методів, організаційних форм освітнього середовища ЗВО. Організаційно-педагогічні умови базуються на методології формування міжкультурної компетентності майбутніх учителів української мови і літератури в освітньому середовищі ЗВО для оцінки якого важливі такі підходи:

– *середовищний підхід* – який ми розуміємо і як умову реалізації виховного впливу, і як спосіб організації середовища та підвищення його виховного потенціалу з метою впливу на особистість майбутніх учителів української мови і літератури. Поняття «середовище» розкривається із соціологічної, соціально-педагогічної та функціональної позицій. У педагогіці під виховним середовищем розуміють «сукупність оточуючих вихованця соціально-цінних обставин, які впливають на його особистісний розвиток та сприяють входженню у сучасну культуру» [3, с. 192]. Міжкультурне освітнє середовище у ЗВО повинно бути навчальним, розвивальним, виховним, інформативним, екологічним, діалоговим, гуманним, творчим;

– *діяльнісний підхід* – передбачає таку організацію діяльності ЗВО, за якої суб'єкти освітнього процесу усвідомлюють себе особистостями, виявляють і розкривають свої можливості, творчі здібності і виступають активними учасниками всіх видів освітньої діяльності. Діяльнісний підхід орієнтує на взаємодію суб'єктів освітнього процесу на інноваційно-гуманістичних і демократичних засадах.

У дослідженні визначено низку педагогічних умов, котрі сприяють підготовці майбутніх учителів української мови і літератури до ІОД в міжкультурному освітньому середовищі ЗВО: стимулювання мотивації до навчання, дидактично обґрунтовані цілі освітньої діяльності, активізація ІОД та дослідної діяльності студентів, суб'єкт-суб'єктна взаємодія студентів і викладача, системність, неперервність професійної підготовки майбутніх учителів до ІОД в міжкультурному середовищі, інтеграція індивідуальних і колективних форм діяльності студентів, особистісно-діяльнісний підхід до формування цілеспрямованого позитивного ставлення здобувачів вищої освіти до міжкультурного середовища, міждисциплінарна інтеграція психолого-педагогічних і спеціальних дисциплін із метою підготовки майбутніх учителів української мови і літератури до освітньої діяльності в міжкультурному освітньому середовищі.

Показано, що створення оптимальних педагогічних умов для ступеневої підготовки майбутніх учителів української мови і літератури до освітньої

діяльності в міжкультурному освітньому середовищі, передбачає реалізацію трьох взаємопов'язаних компонентів:

- мотиваційного (формування у майбутніх учителів української мови та літератури мотивації до виконання професійних функцій, усвідомлення ними важливості та ролі ІОД в міжкультурному освітньому середовищі);

– змістового (засвоєння системи знань із навчальних дисциплін, що складають основу підготовки майбутніх учителів української мови і літератури до ІОД в міжкультурному освітньому середовищі);

– операційного (формування знань, умінь та навичок майбутніх учителів української мови і літератури до ІОД в міжкультурному освітньому середовищі).

Підготовка майбутніх учителів української мови і літератури до професійної діяльності в міжкультурному освітньому середовищі у системі ступеневої професійної освіти ЗВО має передбачати не тільки включення педагогічних понять міжкультурної освіти в освітній процес, а й створення спеціальної структури інноваційного навчання зі зміною характеру фахової підготовки, реалізацію принципу наступності в навчальному процесі, забезпечення взаємозв'язку навчальних дисциплін, оптимізацію навчальних планів і освітньо-професійних програм, з врахуванням вимог Концепції НУШ та нового професійного стандарту вчителя ЗЗСО.

Література

1. Химинець В. В. Інноваційна освітня діяльність. Ужгород : Інформаційно-видавничий центр ЗППО, 2007. 364 с.

2. Дуплійчук О. М. Професійно-педагогічна підготовка майбутніх учителів-філологів до застосування проектно-комунікативних технологій: дис. канд. пед. наук. – Житомир, 2015. 322 с.

3. Стрілець С. І. Інновації у вищій педагогічній освіті: теорія і практика. Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Чернівці : ФОП Лозовий В.М., 2013. 508 с.

УДК 378:37.091.12-051:005.336.2(043.2)

ПИНЗЕНИК О. М.
Мукачівський державний університет

РЕАЛІЗАЦІЯ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГА

Проблема компетентнісного підходу в освіті розглядається у широкому колі науковців та практиків вітчизняної та зарубіжної педагогічної літератури. Це пов'язано з вимогами якісного забезпечення освітніми послугами, формування фахівця нової генерації, що здатний творчо підходити до вирішення проблем.

Реалізація освітніх завдань, які визначено перед фаховою освітою викликами сьогодення, що зорієнтовані на входження в єдиний інформаційний простір, гуманітарно-аксіологічний підхід до розвитку освіти, спрямованість на гуманістичну педагогіку та ідеї вільного розвитку особистості, вимагає систематичного вдосконалення системи становлення та розвитку професійної компетентності майбутніх педагогів, зростання їхньої майстерності [1, с. 83]. Це

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>